

О.О. ЛАПШИН, д-р техн. наук, проф., І.В. МЕЛЬНИК, студент
Криворізький національний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЖЕЖНОЇ ОХОРОНИ НА ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИХ КОМБІНАТАХ КРИВБАСУ

Організаційна структура пожежної охорони в нашій країні піддавалася останнім часом неодноразовим змінам. Наразі існують професійна пожежна охорона і добровільна. Професійна поділяється на воєнізовану і невоєнізовану пожежну охорону Служби надзвичайних ситуацій. Проблема стосується організації добровільної пожежної служби на комбінатах та порядку несення служби в основних виробничих цехах. Відповідно до Кодексу цивільного захисту на комбінатах проводиться в рамках розробленого протипожежного режиму і системи управління охороною праці протипожежні мінімуми працівників в цехах. Формально в основних виробничих цехах створені добровільні пожежні дружини, і навіть до планів ліквідації аварій подекуди докладаються переліки їх учасників. Але, як показують результати перевірок, інформація залишається лише на папері і не завжди в повному обсязі відповідає дійсності.

Так, по-перше, не завжди складені та затверджені табелі оснащення добровільних пожежних дружин в цехах. Члени команд іноді взагалі не здогадуються, що вони є таким членами дружин. Не проводяться протипожежні тренування з залученням відомчих і державних пожежних частин з розбиранням потім дій всіх за відповідним завчасно складеним сценарієм учбових тренувань (тривоги).

По-друге, колективними договорами і положеннями про добровільні цехові пожежні дружини не передбачено заохочення членів дружин додатковими днями до тарифних відпусток та іншими заходами, що передбачають необхідне преміювання їх за бездоганне виконання своїх обов'язків, як було в недалекому минулому.

В третє, до прибуття на пожежу відомчої або державної частини функції щодо гасіння пожежі на початковій стадії відповідно проектів протипожежного захисту і планів ліквідації аварій покладаються саме на членів добровільних пожежних дружин, а також і на їх взаємодію з основними рятувальними підрозділами в подальшому. Тому в переважній більшості випадків сподівання на професійне виконання членами добровільних команд є іноді марним, а це є реальною загрозою і пожежною небезпекою. Та й вимоги Кодексу цивільного захисту (КЦЗУ) теж є обов'язковими для усіх роботодавців України і державних органів пожежного нагляду.

Припинилась, або виконується не ефективно раніше розроблені програми щодо оснащення вибухопожежо-небезпечних і пожежо-небезпечних об'єктів системами пожежної сигналізації і автоматичними системами пожежогасіння.

Більш глибокі знання основ протипожежної справи і техніки, а також навчання вимогами пожежної безпеки працюючого населення відповідно вимог КЦЗУ є обов'язковими для всіх інженерно-технічних працівників, керівників підприємств, установ, організацій, у підпорядкуванні і веденні яких знаходяться колективи людей і матеріальні цінності. Є нагальна потреба в першу чергу ревізії старих і розробці нових положень про пожежні дружини в цехах комбінатів, де б були викладені принципи організації їх, завдання, обов'язки і права, а також необхідні заохочення, як основний принцип добровільності виконання робіт підвищеного ризику.

Необхідно вибудувати струнку і сучасну систему підготовки пожежно-технічних кадрів в основних цехах комбінатів, а також широких масштабах розгорнути відповідну науково-дослідну роботу. Актуальними є розробка нових і впровадження кращих сучасних засобів пожежного зв'язку і сигналізації, автоматичного пожежогасіння, машин, апаратів, засобів і способів гасіння пожеж. Необхідно випрацювати нормативні вимоги до детальної організації добровільних пожежних дружин у виробничих цехах гірничозбагачувальних комбінатів та всіх великих підприємств України.

Треба своєчасно доводити результати аналізу всіх відомих фактів пожеж та їх причин до працюючого населення, кафедр цивільного захисту вишів України та вносити необхідні пропозиції щодо удосконалення протипожежної охорони в органи місцевих територіальних громад, органів місцевого самоврядування та центральних органів влади.